

FIȘA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Dreptul European al Drepturilor Omului				
Anul calendaristic	2021	Anul de formare	II	Forma de evaluare finală (N / C) (N – notă C – calificativ)	N
Regimul disciplinei {OB-obligatorie, OP-opțională, F- facultativă}				OB	
Total ore prevăzute pentru disciplină în planul de formare				8	
Formator(i)	Alina GENTIMIR, Aurora CIUCĂ, Roxana PRISACARIU, Smaranda COLȚA				

Programa analitică (tematica)	<p>Atelier 1 – 2 h</p> <p>1. Aspecte introductive privind protecția juridică a drepturilor omului</p> <ul style="list-style-type: none"> - Delimitări conceptuale. Clasificarea drepturilor omului. Generațiile de drepturi ale omului - Consacrarea drepturilor omului (cataloge de drepturi ale omului: Convenția europeană a drepturilor omului; Carta drepturilor fundamentale a UE) - Garantarea drepturilor omului (mecanisme de garantare : Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Curtea de Justiție a UE) - Procedura în fața Curții Europene a Drepturilor Omului (condițiile de admisibilitate a unei plângeri în fața CtEDO) <p>2. Dreptul la un proces echitabil în materie penală</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concept autonom: “acuzare în materie penală” - Dreptul de acces la justiție - Dreptul la o instanță independentă și imparțială - Publicitatea și caracterul echitabil al procedurii - Termenul rezonabil al procedurii - Presumpția de nevinovăție - Dreptul la apărare al inculpatului <p>Atelier 2 – 2 h</p> <p>1. Dreptul la libertate și siguranță</p> <ul style="list-style-type: none"> -Concepte autonome: privarea de libertate, deținerea, arestarea. Exemple. -Legalitatea privării de libertate. -Atingeri legale ale dreptului. Exemple: <i>Engel v. Germania, Guzzardi v. Italia, De Wilde ș.a. v. Elveția</i> -Garanțiile privării de libertate. Exemple: <i>Vasilescu v. România</i> -Obligațiile statului în asigurarea protecției dreptului la libertate și securitate. <p>2. Dreptul la respectarea vieții private și de familie</p> <ul style="list-style-type: none"> -Conținutul dreptului. Domeniul de aplicare: dreptul la secretul vieții private, la identitatea personală/identitatea sexuală, identitate fizică/psihică, etnică, dreptul la imagine, dreptul la respectul vieții familiale, dreptul la mediu. Exemple: <i>Rees v. Regatul Unit., Goodwin v. R.U., Guillot v. Franța, van Hanover v. Germania, Hatton v. R.U.</i> -Clarificări conceptuale: ”viața privată”, ”viața de familie”, (re)definirea noțiunilor de familie, domiciliu, relații dintre părinți și copii pe baza jurisprudenței CEDO. Exemple: <i>Kroon v. Olanda, X.ș.a. v Austria</i> <p>Atelier 3 – 2 h</p> <p>1. Dreptul la un proces echitabil în materie civilă</p> <ul style="list-style-type: none"> - Scopul general al articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului; - Domeniul de aplicare a art. 6 în materie civilă; - Noțiunea de drepturi și obligații civile; - Garanțiile procesului civil echitabil: accesul la justiție, dreptul la un tribunal independent și
--	--

	<p>imparțial; durata rezonabilă a procesului; egalitatea armelor; contradictorialitatea; motivarea hotărârilor judecătorești; publicitatea procesului; executarea hotărârilor judecătorești definitive; asistența juridică; Exemple: <i>Sabin Popescu v România</i> (executarea hotărârilor) <i>Airey v. Irlanda</i> (asistența juridică)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Principiul securității raporturilor juridice. Lipsa de uniformitate a jurisprudenței; Exemple: <i>Beian v. România (nr.1)</i>, <i>Albu ș.a. v România</i> - Abordarea jurisprudenței CtEDO relevante în materie. Raportul cu art. 13 (dreptul la un remediu efectiv) și cu art. 14 (interzicerea discriminării) Exemple: <i>Negrea ș.a.v România</i> <p>2. Dreptul la respectarea proprietății bunurilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Domeniul de aplicare a art. 1 din Primul Protocol Adițional al Convenției; - Noțiunea de “bun” în accepțiunea CEDO; Exemple: <i>Van Marle ș.a.v. Olanda</i>, <i>Buzescu v.România</i>, <i>Străin ș.a. v România</i> - Proba dreptului de proprietate în fața CtEDO; - Tipuri de ingerință; Condițiile ingerinței în exercițiul dreptului; - Obligațiile statelor în domeniul art. 1 din Protocolul 1 al Convenției; - Marja de apreciere a statului și principiul subsidiarității în jurisprudența CtEDO în materia proprietății; reglementarea folosinței bunurilor; diminuarea unor indemnizații sau drepturi salariale; - Specificitatea cazurilor românești la CtEDO; Exemple: <i>Brumărescu v. România</i>, <i>Maria Atanasiu s.a.v România</i> - Abordarea jurisprudenței CtEDO relevante în materie. Raportul cu art. 14 (interzicerea discriminării) <p>Atelier 4 – 2 h</p> <p>1. Libertatea de exprimare</p> <ul style="list-style-type: none"> -Conținutul dreptului la liberă exprimare; -Limitele libertății de exprimare. Raportul cu art. 14- interzicerea discriminării; -Obligațiile statelor. Ingerințe în libertatea de exprimare; - Cazuri practice: Dreptul la libera exprimare- art. 10 vs. Dreptul la imagine, dreptul la secretul vieții private, la identitatea personală/identitatea sexuală - art. 8; - Abordarea jurisprudenței CEDO relevante în materie (Exemple:Nikula c. Finlanda- Libertatea de exprimare. Avocat; Savitchi c. Moldovei- Libertatea de exprimare a jurnalistului)
<p>Bibliografie</p>	<p>Tratate, cursuri</p> <p>BÎRSAN, Corneliu, <i>Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole</i>, ediția a 2-a, C.H. Beck, București, 2010</p> <p>CHIRIȚĂ, Radu, <i>Convenția europeană a drepturilor omului. Comentarii și explicații</i>, ediția 2, Editura C.H. Beck, București, 2008</p> <p>RADU, Răzvan Horațiu, <i>Convenția Europeană a Drepturilor Omului</i>, Note de curs, Editura Universul Juridic, 2018.</p> <p>REID, Karen, <i>A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights</i>, Sweet & Maxwell, 2019</p> <p>RENUCCI, Jean-Francois, <i>Tratat de drept european al drepturilor omului</i>, Editura Hamangiu, 2009</p> <p>SCHABAS, William A. <i>The European Convention on Human Rights. A Commentary</i>, Oxford, 2017</p> <p>SELEJAN-GUȚAN, Bianca, <i>Protecția europeană a drepturilor omului</i>, Editura CH Beck, ed. a 4-a, 2011</p> <p>SUDRE, Frederic, <i>Drept european si international al drepturilor omului</i>, Editura Polirom, 2006</p> <p>Agenția Europeană Pentru Drepturi Fundamentale și Consiliul Europei, Manual de drept european privind accesul la justiție, 2016, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-ecthr-2016-handbook-on-access-to-justice_ro.pdf , accesat la data de 10.04.2020</p> <p>Agenția Europeană Pentru Drepturi Fundamentale și Consiliul Europei, Manual de drept european privind nediscriminarea, 2018, https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_non_discr_iaw_ROM.pdf , accesat la data de</p>

	<p>10.04.2020</p> <p>Articole, studii CIUCĂ, Aurora, <i>Dialogul dintre CEDO și Curtea de Justiție a U.E. privind protecția drepturilor omului</i>, în Reglementări ale Uniunii Europene de un interes aparte-sui generis, pentru România, Ion.M. Anghel (coordonator), Universul Juridic, 2017, pp.51-70 CIUCĂ, Aurora, <i>Family Reunification- The ECJ and the ECHR Approach</i>, în Probleme actuale ale spațiului politico-juridic al U.E., Octombrie 2016, Supliment la Revista Română de Drept European, Ed. Cezar Manda, C. E. Nicolescu, Crina R. Rădulescu, Editura Wolters Kluwer Romania, 2016, pp. 37-45 CIUCĂ, Aurora, <i>Gloss on the Protocole on Dialogue</i>, Supliment la Revista Curierul Judiciar, Conferința SRDE Probleme actuale ale spațiului politico-juridic al UE, Editura CH Beck, 2018, pp.26-32. PRISACARIU Mihaela-Roxana, <i>Romi si romani. Libertate de exprimare si discriminare</i>, Noua Revista de Drepturile Omului nr.2/2013, p.41-53 PRISACARIU Mihaela-Roxana, <i>Legislația antidiscriminare – metodă de protecție a drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale</i>, Revista Studii de Drept Romanesc a Academiei Romane nr. 3-4/2005, Ed. Academiei Române, p.381-394. Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Ghid privind art. 6 din Convenție. Dreptul la un proces echitabil (Latura penală), 2014, https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_criminal_ROM.pdf , accesat la data de 10.04.2020 Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Ghid privind art. 6 din Convenție. Dreptul la un proces echitabil (aspectul civil), 2013, https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_ROM.pdf , accesat la data de 10.04.2020 European Court of Human Rights, <i>Guide on Article 1 of Protocol No. 1 to the European Convention on Human Rights. Protection of Property</i>, 2019, https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_1_Protocol_1_ENG.pdf , accesat la data de 10.04.2020 European Court of Human Rights, <i>Guide on Article 14 of the European Convention on Human Rights and on Article 1 of Protocol No. 12 to the Convention, Prohibition of Discrimination</i>, 2019, https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_14_Art_1_Protocol_12_ENG.pdf , accesat la data de 10.04.2020 Council of Europe Publishing, <i>Freedom of expression in Europe Case-law concerning Article 10 of the European Convention on Human Rights</i>, 2007, https://www.echr.coe.int/LibraryDocs/DG2/HRFILES/DG2-EN-HRFILES-18(2007).pdf , accesat la data de 10.04.2020</p> <p>Culegeri de jurisprudență POPESCU, Corneliu-Liviu, <i>Jurisprudența Curții europene a Drepturilor Omului - 2004</i>, Editura ALL Beck, 2006. POPESCU, Corneliu-Liviu, <i>Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) pronunțate în cauzele împotriva României</i>, Editura All Beck, București, 2003. POPESCU, Corneliu-Liviu, <i>Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (1999-2002)</i>, Editura All Beck, București, 2003.</p> <p>Resurse web https://www.echr.coe https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ROM.pdf http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2018/11/Ghid-art.-9-din-CEDO-30.04.2019.pdf https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=press/factsheets https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=caselaw/analysis/guides#c=# https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/rum#c=#</p>
<p>Lista materialelor didactice necesare</p>	<p>Suport de curs</p>

(dacă este cazul)

La evaluare se iau în considerare:	Ponderea în notare, exprimată în % {total=100%; se completează numai elementele care sunt incidente)
- răspunsurile la aplicațiile practice în cadrul atelierelor	-
- rezultatele obținute la testarea scrisă	-
- evaluarea continuă a cunoștințelor în cadrul atelierelor	50%
- activitățile gen teme / referate / eseuri etc.	50%
- alte activități (precizați) :	-
Cerințe minime pentru promovare:	
<ul style="list-style-type: none"> - Cunoștințe elementare la materia ce formează obiectul de studiu - Stăpânirea acceptabilă a categoriilor și conceptelor fundamentale - Răspunsurile să nu cuprindă erori grave - Activitate minimă la activitățile practic-aplicative	
Cerință de prezență stabilită de formator*: 50 %	
*potrivit Regulamentului I.N.P.A., prezența nu poate fi mai mică de 50%	

Data completării:

11 ianuarie 2021

Formatori

Alina GENTIMIR
Aurora CIUCĂ
Roxana PRISACARIU
Smaranda COLȚA